

Élni

Kiskorában futballozott, mint a legtöbb fiú, aztán egy agresszív daganatos betegség miatt nem sportolhatott tovább. Ekkor lépett be életébe a zene. De nem ez lett az egyedüli életcélja. Peter Procházka orvos akar lenni, most épp végzős a pozsonyi egyetemen.

a második eséllyel

Szöveg **URBÁN KLÁRA**
Kép **URBÁN KLÁRA, ARCHIVUM**

A beiratkozásról jön, és már messziről tudom, hogy rá várok. A rövidnadrág nem takarja el a komáromi fiú mülébát. Számomra ez is annak a jele, hogy elfogadta, amit ráért a sors, nincsenek miatta gátlásai. Így helyes, bár kívülállóként könnyű ezt mondani.

Ahogy leülünk, először az orvosi tanulmányaira tereledők a szó, arra, hogy egyesek szerint ugyan a második a legnehezebb év, de neki a negyedik volt az, s hogy mi vár rá végzősként. Az eddigi kórházi gyakorlatokon a gyermekgyógyászat tetszett neki legjobban, de a radiológia is érdekli, noha nagyban eltér az előbbitől. Hogy miért, mit talált bennük a legérdekesebbnek? „Szeretem a gyerekekkel való munkát, ezért igyekszem segíteni nekik különböző alapítványok révén is. A radiológiában pedig az az érdekes, hogy segítségével beelátatunk az emberi testbe, s így diagnosztizálni tudjuk a betegségeket.”

13 évesen csontrák

Peter válasza tárgyilagosak, ahogy az egy jövődó orvoshoz illik. Beszéde csendes, a kelletténél semmivel sem mond többet. Féllek is előhozni azt, ami élete nagy fordulópontja lett, izgulok, hogy még zárkózottabbá válik. Fokozatosan próbálok hát

ravezetni azzal a kérdéssel, hogy vajon az orvosi hivatás gyermekkori álma vagy későbbi elhatározása volt-e.

„Nyilván még a gyerekkorban kerecsendők a gyökerek, olyan családban nőttem fel, ahol sok az egészségügyi dolgozó. Anyai nagyapám sebész volt, édesanyám nővér az újszülöttsztyálon, és a nagymamám is ápolónő. Csak az édesapám kivétel.” „Néha épp a környezet riasztja el a gyerekeket” – jegyzem meg, de náluk kicsit másképp volt. „Próbáltak lebeszélni róla, főleg nagymama, de aztán a betegségem nagy szerepet játszott a döntésemben.”

Tizenhárom éves volt, kamaszkorú. Az iskolában focizott, rendszeresen járt edzésre, emellett minden játékban benne volt. És akkor jött a betegség. Csontrák. Kimondja, minden kérés nélkül. Az arca rezzenéstelen, nem tudom, mi játszódik le benne, a fejében, a lelőben.

„Ha nehezebbre esik, hogy erről beszéljünk, hagyjuk” – sietek segítségére, bár tudom, hogy az orvosok, még ha csak leendő is, pragmatikusak. „Nem, nem. Régen volt, azóta már feldolgoztam. Betegség volt, szerencsére meggyógyultam, meggyünk tovább.”

Ha már biztatott, tovább kérdezek. Hogyan fedezte fel, hiszen a rák állítólag nem fáj. „De fáj. Kezdetben nem, abban azonban kegyetlen, hogy bár sokszor nem tart hosszú ideig a fájdalom, amikor azonban már nagyobb a daganat,

igen fájdalmas. Nekem szinte egyik napról a másikra jócskán megdagadt a lábam, és nagyon fájt, éjszaka sem tudtam aludni; ha elszunnyadtam is, mindjárt felébredtem rá. A daganat nyilván már régen ott lapult, aztán gyorsan nőtt, agresszív volt.”

Saját lábán ment a műtőbe

Ahogy már említette, a nagypapa sebész volt, és amint az unoka panaszkodni kezdett a lábára, megvizsgálta, s azonnal világosan látta, miről van szó. Peternek, ahogy ezt később megbeszélték, nem mondhatta el az igazságot, de azonnal röntgenre küldte őt a komáromi kórházba, utána CT-vizsgálat következett, és beigazolódtott a diagnózis. A bétvégét még otthon töltötte, de hétfőn már vitték a pozsonyi gyermekonkológiára.

Még a műtét előtt elmondták neki is, nemcsak a szülőknek, hogy valószínűleg amputálni kell a lábát. Tapintatosan felkészítették arra, hogy mi vár rá. „Az orvos fokozatosan kezdte: elmondta, hogy ez a lehetőség is reális, aztán két héttel a műtét előtt közölte, hogy az amputáció mellett döntöttek. Abban a pillanatban természetesen nagyon bántott, tudtam azonban, hogy ha ilyen áron is, de jó, hogy megszütenek, mert különben eleve elveszítem a harcot. Gyorsan szabadulni akartam a daganattól, hogy már ne le-

gyen a testem része. Ha ezt másoknak mesélem, nem nagyon értik, furcsán néznek rám – ezt talán azért teszi hozzá, mert én is rámeresztem a szemem, – Tudtam, hogy a lábam nélkül is megtanulok élni.”

Helyesnek bizonyul a megérzésem, hogy már akkor az orvos szólt belőle. Sírás, nyafogás, elkeseredés nélkül elfogadta, hogy ez a megoldás a helyes, mert ez menti meg az életét. „Az első műtétkor szövetszövetmintát vettek, hogy megállapítsák a daganat típusát, és hatásos kemoterápiát kaphassak. Ez a kezelés két hónapig tartott, majd az a CT-vizsgálat következett, amelynek alapján döntöttek az amputációról. Mivel a csont nagy részét megtámadta a daganat, nem volt más megoldás.” A műtét előtt tudta, hogy mi következik, s hármennyire lehetetlen, nyugodt volt. „Jól emlékszem arra a napra, csak délután kerültem sorra, addig a Szomszédokat néztem a tévében. A műtőbe tolókoskiban akartak vinni, de azt mondtam, hogy a saját lábamon megyek. Amikor felébredtem a narkózisból, kitapogattam a csontot. Emlékszem, nagyon fájt. Mindmég érzek fantomfájdalmat.”

Bár a család az egészségügyben dolgozik, így sem volt könnyű megbirkózni mindazzal, ami Peterrel történt, de a fiatalember szerint bravúrosan kezelte a helyzetet. „Nagyapa nehezebben viselte,

annál is inkább, mert a nálam diagnosztizált daganat aránylag ritka. Közrejátszik benne az öröklődés, még ha a közvetlen elődeimnél nem fordult is elő hasonló. De nem is nagyon kutattam.”

Felfedezte a zenét

A nyolcadik osztályt a kórházból végezte el, ez legalább lefoglalta. Sokat olvasott, és felfedezte magának a zenét. Miután hazament, énekelni tanult, majd gitározni, zongorázni is. A középiskolában már zenekara volt, Komáromban sokszor felléptek. Érettségi után a tagok közül ki-ki a magad útján ment tovább, de barátságban váltak el, néha még ma is találkoznak, és együtt zenélnék. Mostanában egyedül koncertezik, zongorán kíséri magát. Nem sűrűn lép fel, végzős medikusként szüfoltak a napjai, az előző évfolyamban azonban albumot készített, találó címmel: *Second chance* (Második esély). A zenét is, a szöveget is maga írta, s nem nehéz kitalálni, miről szólnak ezek a dalok. Kírta magából a fájdalmat, azt, amín átesett, és ezzel megtisztította a lelkét. Az interneten bárki meghallgathatja őket.

Angolt még az alapskolában kezdett tanulni, egyetemi tanulmányai alatt pedig eljutott Amerikába: Miami-ban szerzett gyakorlatot egy csereprogram keretében. „Tetszett nekem, hogy az ottani diákok mind igyekezők; úgy gondolom, azért is, mert fizetnek a tanulmányaikért.”

Egyébként nem véletlen Peter zenei tehetsége: nagypája is játszott hegedűn és zongorán, ő a klasszikus zene rajongója volt. Az unoka a nagyszülőknél ült először zongorához. „A dalok a betegségem idejéből származnak, akkor írtam őket, amikor hazajöttem a kórházból. Az albumra kiválasztottam a nyolc legjobbat, angol és szlovák nyelvűeket egyaránt. A szlovák jobban megy, de az angol szövegekre könnyebb zenét írni. Az újabb dalokból egy másik album készül.” Fellépéseiről kedves emlékei vannak: volt, hogy a *Refrén* című dalát együtt énekelte vele a közönség. „A legszebb mégis az, amikor a rákos gyerekeknek szervezett táborban énekelek, zenélek.”

Reményt adni

Ki tudná jobban beleélni magát ezeknek a gyerekeknek a sorsába, mint az, aki maga is átesett egy ilyen szörnyűségen? A táborokat a Gyermekremény klub szer-